

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 2893/2547

นางลลนา สุพรรณธรรมาสุพรรณธรรมานายสราวิทย์ กลิ่นสุคนธ์ กับพวกจำเลย

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ป.อ. มาตรา 350, ป.พ.พ. มาตรา 1336, ป.อ. มาตรา 358, ป.อ. มาตรา 83, ป.อ. มาตรา 91, ป.วิ.พ. มาตรา 231, ป.วิ.พ. มาตรา 292

ย่อ / หลักกฎหมาย

ความผิดฐานโกงเจ้าหนี้ตาม ป.อ. มาตรา 350 ในเบื้องต้นต้องมีหนี้ระหว่างเจ้าหนี้กับลูกหนี้อยู่ก่อน โดยโจทก์อยู่ในฐานะเป็นเจ้าหนี้และผู้เสียหาย

คำพิพากษา

คดีนี้โจทก์อ้างสิทธิว่าโจทก์เป็นเจ้าหนี้ตามคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ แต่ปรากฏว่าจำเลยที่ 1 ที่ได้รับโอนกรรมสิทธิ์ที่ดินและตึกแถวจากจำเลยที่ 3 ได้ฟ้องขับไล่โจทก์และ ด. กับพวก แม้ศาลอุทธรณ์วินิจฉัยว่า ด. มีส่วนเป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ในที่ดินและตึกแถวซึ่งเป็นส่วนของทรัพย์มรดกของ ด. ตกได้แก่โจทก์ในฐานะภริยาโดยชอบด้วยกฎหมายของ ด. โจทก์จึงมีสิทธิที่จะอาศัยหรือใช้ประโยชน์ในที่ดินและตึกแถวนั้นได้ตาม ป.พ.พ. มาตรา 1336 จำเลยที่ 1 ไม่มีอำนาจฟ้องขับไล่โจทก์ก็ตาม แต่คำพิพากษาศาลอุทธรณ์ก็ยังมิได้แสดงให้เห็นว่าโจทก์เป็นเจ้าหนี้ของจำเลยที่ 1 ศาลอุทธรณ์พิพากษายกฟ้องเพราะโจทก์ไม่มีอำนาจฟ้อง มิได้พิพากษาว่าจำเลยที่ 1 จะต้องรับผิดชอบหนี้แก่โจทก์ การที่โจทก์มีสิทธิได้รับมรดกในที่ดินและตึกแถวที่เป็นที่ดินกรรมสิทธิ์ร่วมกันระหว่างพี่น้องในส่วนของ ด. เป็นสิทธิในทรัพย์สิน มิใช่สิทธิในฐานะเป็นเจ้าหนี้อันเป็นบุคคลสิทธิสิทธิของโจทก์ดังกล่าวมีอยู่อย่างไรย่อมไม่หมดไป เมื่อจำเลยที่ 1 มิได้เป็นลูกหนี้ของโจทก์ตามคำพิพากษาศาลอุทธรณ์แม้จำเลยที่ 1 ทราบคำพิพากษาศาลอุทธรณ์แล้วได้ออนที่ดินและตึกแถวให้แก่จำเลยที่ 2 ไปในราคาต่ำก็ตาม การกระทำของจำเลยที่ 1 ก็ไม่ใช่เป็นการกระทำเพื่อมิให้เจ้าหนี้ของตนได้รับชำระหนี้อันเป็นความผิดอาญาฐานโกงเจ้าหนี้ตาม ป.อ. มาตรา 350 หลังจากจำเลยที่ 2 ได้รับโอนที่ดินจากจำเลยที่ 1 มาแล้ว จำเลยที่ 2 และที่ 3 ได้ทำลายตึกแถวตามคำฟ้องและทรัพย์สินส่วนตัวของโจทก์จนเปลี่ยนสภาพไปจากเดิม เจ้าพนักงานบังคับคดีได้ส่งมอบตึกแถวแก่จำเลยที่ 1 เมื่อวันที่ 2 ธันวาคม 2537 หลังจากนั้นจำเลยที่ 1 ได้โอนขายที่ดินและตึกแถวแก่จำเลยที่ 2 เมื่อวันที่ 17 มีนาคม 2538 จำเลยที่ 2 นำตึกแถวไปให้จำเลยที่ 3 เช่าทำประโยชน์ จำเลยที่ 2 และที่ 3 ทุบทำลายปรับปรุงดัดแปลงตึกแถวเป็นร้านค้าและหอพักมิใช่เป็นการกลั่นแกล้งโจทก์ แต่เป็นการใช้สิทธิตามปกติโดยเชื่อว่าเจ้าพนักงานบังคับคดีได้ดำเนินการบังคับคดีถูกต้องแล้วซึ่งมีอำนาจทำได้ มิได้มีเจตนาทำลายตึกแถวให้เสียหายแต่อย่างใด การกระทำของจำเลยที่ 2 และที่ 3 จึงไม่เป็นความผิดฐานทำให้เสียทรัพย์ตาม ป.อ. มาตรา 358 โจทก์ฟ้องและแก้ไขคำฟ้องขอให้ลงโทษจำเลยตาม ป.อ. มาตรา 83, 91, 350 และ 358 ศาลชั้นต้นได้สวนมูลฟ้องแล้วเห็นว่า คดีมีมูล ให้ประทับฟ้อง จำเลยทั้งสามให้การปฏิเสธ ศาลชั้นต้นพิพากษาว่า จำเลยทั้งสามมีความผิดฐานโกงเจ้าหนี้ ตาม ป.อ. มาตรา 350 ให้จำคุกคนละ 6 เดือน จำเลยที่ 2 และที่ 3 มีความผิดฐานทำให้เสียทรัพย์ตามมาตรา 358 อีกกระทงหนึ่ง ให้จำคุกคนละ 6 เดือน การกระทำของจำเลยที่ 2 และที่ 3 เป็นความผิดหลายกรรมต่างกัน เรียงกระทงลงโทษ รวมจำคุกจำเลยที่ 2 และที่ 3 คนละ 1 ปี และคงลงโทษจำคุกจำเลยที่ 1 ไว้กำหนด 6 เดือน จำเลยทั้งสามอุทธรณ์

ศาลอุทธรณ์พิพากษากลับ ให้ยกฟ้อง โจทก์ฎีกา ศาลฎีกาวินิจฉัยว่า ข้อเท็จจริงรับฟังได้ในเบื้องต้นว่า ที่ดินตามโฉนดที่ดินเลขที่ 3712, 4133, 4136 และ 4956 แขวงวังบูรพาภิรมย์ เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร รวม 4 แปลง พร้อมด้วยตึกแถวเลขที่ 73, 318 และ 320 เดิมมีชื่อนายสมบุรณ์ เป็นผู้ถือกรรมสิทธิ์ ระหว่างที่นายสมบุรณ์มีชีวิตอยู่ได้นำที่ดินและตึกแถวดังกล่าวไปจดทะเบียน จำนองไว้ต่อธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) ครั้นนายสมบุรณ์ถึงแก่ความตาย จำเลยที่ 3 ซึ่งเป็น ภริยาและเป็นผู้จัดการมรดกของนายสมบุรณ์ได้ไถ่ถอนจำนองที่ดินและตึกแถวนั้นจากธนาคาร ต่อมาวันที่ 5 กรกฎาคม 2532 จำเลยที่ 3 ในฐานะผู้จัดการมรดกได้ขายที่ดินและตึกแถวดังกล่าวให้แก่จำเลยที่ 1 จำเลยที่ 1 จึงได้ยื่นฟ้องบริษัทเสรีเคมีเกษตร จำกัด บริษัทยูนิโกเคมี จำกัด นายเดชา และโจทก์ในคดีนี้เป็นจำเลยต่อศาลแพ่งขอให้ขับไล่ โจทก์ในคดีนี้ให้การต่อสู้คดี ศาลแพ่งพิพากษาว่า ที่ดินและตึกแถวดังกล่าวเป็นของจำเลยที่ 1 ให้ขับไล่โจทก์กับพวก ห้ามโจทก์กับพวกเกี่ยวข้อง โจทก์ในคดีนี้อุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์พิพากษากลับให้ยกฟ้อง ตามสำเนาคำพิพากษาศาลอุทธรณ์คดี หมายเลขแดงที่ 5160/2537 โดยศาลแพ่งดอ่านคำพิพากษาและให้ถือว่าคู่ความทราบ คำพิพากษาศาลอุทธรณ์แล้วเมื่อวันที่ 13 มีนาคม 2538 ต่อมาวันที่ 17 มีนาคม 2538 จำเลยที่ 1 ได้ จดทะเบียนขายที่ดินและตึกแถวนั้นให้แก่จำเลยที่ 2 และเมื่อวันที่ 10 เมษายน 2538 จำเลยที่ 2 ได้ จดทะเบียนจำนองที่ดินและตึกแถวดังกล่าวไว้ต่อธนาคารทหารไทย จำกัด (มหาชน) ปัจจุบันในคดี ฟ้องขับไล่ดังกล่าวข้างต้น ศาลฎีกาได้มีคำพิพากษายืนตามคำพิพากษาศาลอุทธรณ์แล้ว ตาม สำเนาคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 6015/2539 คดีมีปัญหาที่ต้องวินิจฉัยตามฎีกาของโจทก์ประการแรกว่า จำเลยทั้งสามกระทำความผิดตามฟ้องหรือไม่ ศาลฎีกาได้พิจารณาพยานหลักฐานของโจทก์ และจำเลยทั้งสามประกอบค่าแถลงการณ์ของโจทก์ลงวันที่ 11 มีนาคม 2545 แล้วเห็นว่าสำหรับใน ความผิดฐานโกงเจ้าหนี้ ป.อ. มาตรา 350 บัญญัติว่า "ผู้ใดเพื่อบริการให้เจ้าหนี้ของตนหรือของผู้อื่น ได้รับชำระหนี้ทั้งหมดหรือแต่บางส่วน ซึ่งได้ใช้หรือจะใช้สิทธิเรียกร้องทางศาลให้ชำระหนี้ ย้ายไปเสีย ซ่อนเร้น หรือโอนไปให้แก่ผู้อื่นซึ่งทรัพย์ใดก็ดี แก่งให้ตนเองเป็นหนี้จำนวนใดอันไม่ เป็นความจริงก็ดี ต้องระวางโทษ?" ดังนี้ หมายความว่ากรณีตามมาตรา 350 นี้ในเบื้องต้นต้องมีหนี้ ระหว่างเจ้าหนี้กับลูกหนี้ก่อน โดยโจทก์อยู่ในฐานะเป็นเจ้าหนี้และเป็นผู้เสียหาย คดีนี้โจทก์อ้าง สิทธิว่าโจทก์เป็นเจ้าหนี้ตามคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ในคดีหมายเลขแดงที่ 3867/2535 ของศาลแพ่ง แต่ปรากฏว่าคดีนี้จำเลยที่ 1 ซึ่งได้รับโอนกรรมสิทธิ์ที่ดินและตึกแถวดังกล่าวจาก จำเลยที่ 3 ได้ฟ้องขับไล่โจทก์และนายเดชากับพวกต่อศาลแพ่งตามคดีหมายเลขแดงที่ 3867/2535 โจทก์และนายเดชากับพวกได้ต่อสู้คดีมาโดยตลอด และนายเดชาได้ถึงแก่ความตาย ในระหว่างพิจารณา จนกระทั่งวันที่ 13 มีนาคม 2538 ศาลแพ่งได้อ่านคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ตาม คดีหมายเลขแดงของศาลอุทธรณ์ที่ 5160/2537 ให้ยกฟ้องสำหรับจำเลยที่ 1 แม้ศาลอุทธรณ์จะ วินิจฉัยว่านายเดชามีส่วนเป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ในที่ดินและตึกแถวดังกล่าวซึ่งเป็นส่วนของ ทรัพย์มรดกของนายเดชาที่ตกได้แก่โจทก์ในฐานะภริยาโดยชอบด้วยกฎหมายของนายเดชา โจทก์ จึงมีสิทธิที่จะอาศัยหรือใช้ประโยชน์ในที่ดินและตึกแถวนั้นได้ ตาม ป.พ.พ. มาตรา 1336 จำเลยที่ 1 ไม่มีอำนาจฟ้องขับไล่โจทก์ก็ตาม แต่คำพิพากษาศาลอุทธรณ์ดังกล่าวก็ยังมีได้แสดงให้เห็นว่า โจทก์เป็นเจ้าหนี้ของจำเลยที่ 1 แต่อย่างไร ศาลอุทธรณ์พิพากษายกฟ้องเพราะโจทก์ไม่มีอำนาจ ฟ้อง มีได้พิพากษาว่าจำเลยที่ 1 จะต้องรับผิดชอบชำระหนี้แก่โจทก์ การที่โจทก์มีสิทธิได้รับมรดกใน ที่ดินและตึกแถวดังกล่าวที่เป็นที่ดินกรรมสิทธิ์ร่วมกันระหว่างพี่น้องตระกูลสุพรรณธรรมาใน ส่วนของนายเดชานั้นเป็นสิทธิในทรัพย์สิทธิมิใช่สิทธิในฐานะเป็นเจ้าหนี้อันเป็นบุคคลสิทธิ สิทธิของ

โจทก์ดังกล่าวมีอยู่อย่างไร ก็ไม่ทำให้สิทธิของโจทก์นั้นหมดไป จำเลยที่ 1 จึงมิได้เป็นลูกหนี้ของโจทก์ตามคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ดังกล่าว แม้จำเลยที่ 1 จะทราบคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ดังกล่าวแล้วได้อोनที่ดินและตึกแถวนั้นให้จำเลยที่ 2 ไปในราคาต่ำและจำเลยที่ 1 นำไปจำนองไว้แก่ธนาคารก็เป็นเรื่องในทางแพ่งที่โจทก์จะฟ้องขอให้เพิกถอนการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมหรือเพิกถอนการฉ้อฉลเท่านั้น ซึ่งโจทก์ก็ได้ดำเนินการดังกล่าวมาแล้ว ตามคดีหมายเลขดำที่ 11131/2538 ของศาลแพ่ง เมื่อโจทก์มิได้เป็นเจ้าของจำเลยที่ 1 อยู่ก่อนดังได้วินิจฉัยมาข้างต้น การกระทำของจำเลยที่ 1 จึงไม่ใช่การกระทำเพื่อมิให้เจ้าหนี้ของตนได้รับชำระหนี้อันเป็นความผิดอาญาฐานโกงเจ้าหนี้ ตาม ป.อ. มาตรา 350 จำเลยที่ 2 ผู้รับโอนที่ดินและตึกแถวดังกล่าวจากจำเลยที่ 1 และจำเลยที่ 3 ผู้โอนที่ดินและตึกแถวนั้นให้จำเลยที่ 1 ย่อมไม่มีความผิดตามมาตรา 350 ดังกล่าวด้วย แม้โจทก์จะฟ้องขอเพิกถอนการโอนและแบ่งกรรมสิทธิ์รวมในคดีแพ่งหมายเลขดำที่ 11131/2538 ของศาลแพ่ง เมื่อวันที่ 23 มิถุนายน 2538 ก็ไม่ทำให้การกระทำที่แต่เดิมซึ่งไม่เป็นความผิดอาญาลับกลายมาเป็นความผิดขึ้นมาได้ ฎีกาของโจทก์ข้อนี้ฟังไม่ขึ้น โจทก์ฎีกาในประการสุดท้ายในความผิดฐานทำให้เสียหายว่า หลังจากจำเลยที่ 2 ได้รับโอนที่ดินจากจำเลยที่ 1 มาแล้ว จำเลยที่ 2 และที่ 3 ได้ทำลายทรัพย์สินตึกแถวตามคำฟ้องและทรัพย์สินส่วนตัวของโจทก์จนเปลี่ยนสภาพไปจากเดิม การที่โจทก์ชนะคดีแพ่งชั้นอุทธรณ์ทำให้การบังคับคดีของจำเลยที่ 1 ในศาลชั้นต้นยกเลิกไป จำเลยที่ 2 และที่ 3 จึงต้องมีความผิดฐานทำให้เสียหายนั้น เห็นว่าคดีแพ่งหมายเลขแดงที่ 3867/2535 ของศาลแพ่งเมื่อศาลชั้นต้นพิพากษาให้ขับไล่โจทก์กับพวกแล้ว จำเลยที่ 1 ได้บังคับคดี แม้โจทก์จะอุทธรณ์คำพิพากษา แต่ก็ไม่ปรากฏว่าได้มีคำสั่งศาลให้ทุเลาการบังคับตาม ป.วิ.พ. มาตรา 231 หรืองดการบังคับคดีตาม ป.วิ.พ. มาตรา 292 ไว้แต่อย่างใด การที่เจ้าพนักงานบังคับคดีได้ดำเนินการบังคับคดีตามขั้นตอนของกฎหมายจนโจทก์และบริวารได้ย้ายออกไปจากตึกแถวดังกล่าว และเจ้าพนักงานบังคับคดีได้ส่งมอบตึกแถวนั้นแก่จำเลยที่ 1 เมื่อวันที่ 2 ธันวาคม 2537 หลังจากนั้นจำเลยที่ 1 ได้โอนขายที่ดินและตึกแถวดังกล่าวแก่จำเลยที่ 2 เมื่อวันที่ 17 มีนาคม 2538 จำเลยที่ 2 นำตึกแถวนั้นไปให้จำเลยที่ 3 เช่าทำประโยชน์ จำเลยที่ 2 และที่ 3 ทบุทำลายปรับปรุงดัดแปลงตึกแถวดังกล่าวเป็นร้านค้าและหอพัก มิใช่จะกลั่นแกล้งโจทก์ การที่จำเลยที่ 2 และที่ 3 ลงทุนดัดแปลงต่อเติมตึกแถวดังกล่าวเป็นการใช้สิทธิตามปกติ เพราะเชื่อว่าเจ้าพนักงานบังคับคดีได้ดำเนินการบังคับคดีถูกต้องแล้วจึงมีอำนาจทำได้ มิได้มีเจตนาทำลายตึกแถวนั้นให้เสียหายแต่อย่างใด การกระทำของจำเลยที่ 2 และที่ 3 จึงไม่เป็นความผิดฐานทำให้เสียหาย ตาม ป.อ. มาตรา 358 ศาลอุทธรณ์พิพากษาชอบแล้ว ศาลฎีกาเห็นพ้องด้วย ฎีกาของโจทก์ทุกข้อฟังไม่ขึ้น พิพากษายืน.

องค์คณะ

ประพันธ์ ทรัพย์แสง · จรูญ อินทจาร · จิระวรรณ ศิริบุตร

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: thai-legal-corpus (CC-BY-4.0) ← deka.supremecourt.or.th · <https://thaideka.online/deka/2893/2547>